

КРИСТИН ЮРУКОВА
КАТО ТЪНЪК БЛЯСЪК

chitanka.info

Течал единадесети век. В една априлска утрин пред вратите на манастира на картойзерите в долината на нибелунгите Вахау се прегърнаха мъж и жена, целунаха се като брат и сестра, но в телата им имаше страст, главите им някак се разминаха, а телата бяха влюбени и се стремяха непреодолимо към сливане, косата на жената бе късо подстригана и оголеният ѝ тънък врат будеше съчувствие, едрите плътни кокали на мъжа се очертаваха в зацапаната в кафяво от кал или кръв власеница.

Притискаха се за последно безмълвно със съзнанието и разбирането за окончателността на раздялата, ръцете на мъжа отстраниха на разстояние жената от себе си и дланите му се сключиха за молитва, ръцете на жената издайнически се протегнаха към мъжа и се опитаха отново да се вкопчат в него въпреки треската на срамежливостта, молитвата му я спря, беше неспособна да я преодолее, затова сама посегна към убежището на молитвата, ръцете ѝ се оголиха до лакътя — големи обелени бадеми, съвместната молитва бе и формата им на сбогуване без спазмите на трагедията, най-последната им примирена целувка. Жената пое по разлистената пътека към съседния женски манастир, само власеницата ѝ му махаше за сбогом.

Мъжът заблъска с длани, свити в чуканчетата на юмруци, по разпрострялата се във всички посоки огромна дъбова врата с такава паническа нетърпеливост, сякаш се страхуваше, че вратата никога нямаше да се отвори или че той щеше да си тръгне преди тя да се е отворила.

Звънът на ключовете и веригите прозвуча по-скоро лениво-протяжно отколкото забързано и — о, чудо! — вратата се отмести, грамадна като стена.

Мъжът се олюля на прага, намери да се спъне в нещо, за да остане още миг отвън, сетне потъна в манастирските пространства, наводнени от зеленина.

В този момент по божия наредба забиха камбаните тържествено и неспирно. Мъжът и жената знаеха защо камбаните ликуваха — те отбелязваха триумфа на светата църква над ереста им, двамата бяха богомили, едни от малкото свърнали от пътя към кладите в манастирите на официалната вяра.

И мъжът и жената, застанали всеки пред своята захлопната вече манастирска врата, пиеха глътка по глътка от клокочещото злато на камбанния звън и благодаряха за очищението от ереста, която толкова дълго време ги бе хранила с ненужната храна на безумна смелост и коварно ги бе научила да говорят това, което мислят, с което им бе довлякла нечовешки мъки.

В Средец бяха осъдени на отрязване на езиците им, наказанието им като наказание върху любовна двойка се извърши едновременно, когато захвърлиха езиците им на кучетата, те съзряха как кървавите им парчета се сплетоха както в живота. Но от този момент започнаха да изпитват физическо отвращение един от друг, чуваха бълбукането на кръвта в гърлата си, представяха си обезобразените основи на езиците си, трябваше да мине доста време, докато страстта измести отвращението или по-скоро да се възпламени страстта от отвращението, тъкмо страстта улесни залавянето им и тъй като сега бяха в центъра не на България, а на Европа, не можеха да се разминат само с отрязването на още някоя част, кладите горяха почти непрекъснато — притокът на местни и чужди еретици ги зареждаше без почивка с плът. За пръв път нападнати от страх, те се освободиха от пристъпите му единствено чрез исихастката молитва без думи, тъкмо тя бе тази, която ги убеди да се обърнат към официалното християнство и то християнство, обвързано с обета за безмълвие, този обет натежа при избора на картойзерския манастир.

В историческите и литургични сборници на мъжкия манастир на картойзерите освен легендата на основателя му Бруно се съдържат и сведения за покаялия се богомил Михаил от еретичното лоно България и за учението на исихазма, което навлязло с него зад стените на манастира и било сериозно изучавано векове от братята вътре, които също възприели исихастката молитва без думи за висша ценност.

Същият обет за мълчание след десет века дал Карл-Хайнц Мюлер, светилото на немскоезичната поезия, всички си обяснили влизането му в манастира със склонността му към авантюристични постъпки в живота и никой не знаел за светлата радост, с която приел безмълвието, като го спазвал десетилетия, а особено строго държал за писменото безмълвие, особено като се има предвид, че сам дотогава бил поет.

Стихотворение след стихотворение писано за Карл-Хайнц продължавало сред всеобщо одобрение, награди, академии, четения, отбелязване на звездни мигове, но кой можел да предположи, че с всяко стихотворение пристъпът на досада у Карл-Хайнц се засилвал, словото почнало да го прави мнителен и раздражителен, то се раждало сякаш извън него и, създал го вече, той се питал в кои пространства се скита и можело ли да се нарече негово, на мястото на предишния патос се настанил сарказмът.

Един ден разпуснал собственото си Ателие за експериментална и каквато и да е друга поезия: „Завесата падна, поезията се отменя, а поетът да ходи да копае, твърде дълго вече прожекторите са угаснали, защо се мъча в тъмното“. Не била смъртта, която му измъкнала химикалката от ръката, а усещането за безсмислие.

Той замлъкнал, за да даде шанс на Божието слово, досега не го бил чул заради собственото си бърборене.

И Карл-Хайнц се включил в редицата от бели раса с огромни качулки, бялата редица била затворена и заплашителна в затвореността си. Бившият мирянин и бившият поет ликувал — най-сетне божествено безмълвие, най-сетне свобода за духа да се рее без клетките на понятията, истината се оказвала в нюансите, никога неназовани. В белите си качулати дрехи се движел из двора като чаршафен призрак от детските книжки, инатът му помагал в навлизането в ритуалите, дотолкова необясними, положил извънмерни усилия да си изясни разликите между еремитството и зенобитството, при картойзерите пълното отшелничество било облекчено с далеч социалния живот на зентобитското монашество — общи служби, общи почивки. Особено вдъхновено работел за осъществяване принципа за съчетаване на физическата работа с духовната, как цялостно се случвали нещата и какво усещане за съвършенство го обземал, докато плетял кошници и бебешки кошчета, бродирал покривки и окопавал розите.

Този живот, основан на простотата, в безмълвие, го довел до изследването за исихазма, въведен от българина Михаил в мисловната и религиозна система на манастира, със заниманията му с исихазма дошли и първите му мистични изживявания, които схванал само като покана за навлизане в света на истинското познание. Карл-Хайнц

усетил пръстите си да докосват пъпките на тайната, които набъбвали в пулса му.

От този момент единственото, което следвал, били мистичните знаци на божествената тайна, напуснал лоното на обичайната си предпазливост и заминал за родината на Михаил. Карл-Хайнц потънал някъде зад воюваща Югославия в една разтърсвана от промени страна, а председателите на Университети, Литературни академии и Национални литературни институти пуснали по неясните му следи сътрудниците си, за да бъде издирен и спечелен за и без това излиялата като старо бойно знаме кауза на литературата, търсели го амбициозните служители на още по-амбициозните институции под дърво и камък, но понеже дърветата и камъните не били на местата си поради трусовете в недрата на държавата, Карл-Хайнц оставал неоткриваем и като такъв мина в областта на митичните личности на световната литература, които уж ги имало, но никой не можел точно да докаже сегашното им съществуване, нещо като един съвременен Карлос Кастанеда.

Така литературната митология неусетно работела за славата на Карл-Хайнц, докато той се бил освободил напълно от веригите, с които бил привързан като роб за галера, към литературата, и работил неуморно за щастието на сетивата си. Заселил се в изоставено село в една от многото планини в балканската земя, запустението и необработваемата земя били превърнали местността в Градината на рая, забравила всякакви човешки претенции и насоки, растителността била луднала, решена да върне сякаш нещата на мястото им в деня след първосъзиданието, Карл-Хайнц газел в море от високи до кръста маргарити в подивелите овощни градини на селото и бил сигурен, че разпознава Дървото на познанието и Дървото на живота, късал плодовете им, но все още се чувствал безсмъртен и не посягала към него наказващата божия десница.

Езикът на нацията се наслаждавал на щастието да е Градинар на рая. И за пръв път бил сигурен, че е поет, защото оставал в пълен покой, за да позволи на поезията на света да нахлуе в душата му, неизкривявана от гримасите на думи. Единственото му занимание извън градинарството било заниманието с исихазма. Катерел се до върха на молитвата без думи, до изчистеното пространство, незамърсено от нищо случайно — ни дума, ни мисъл, поемал като

тънък блясък по небесната бездна, да очертава крилата на ангелите, да полира усмивката на Бога.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.